

● POGOVOR Z MIHAELO MOHAR, DIREKTORICO KNJIŽNICE JOŽETA MAZOVCA

Gre le za preživetje

Naj prispevek začnemo kar tam, kjer se je članek Knjižnicam grozi katastrofa, objavljen v sobotni prilogi Dela 3. oktobra, končal. Koordinacija ljubljanskih splošnoizobraževalnih knjižnic je v njemu spregovorila o nemogočem položaju našega knjižničarstva in knjige in pozvala »k široki družbeni akciji, k strnitvi sil in sredstev za doseganje humanitarnih ciljev naše družbe, ki je v kriznih časih vedno zmogla moči in ljudi, ki so se bojevali s knjigo in za knjigo. Pozivamo delovne ljudi, občane in mladino, da se pridružijo našim upravičenim zahtevam in tako potrdijo našo skupno odločenost živeti v civilizirani družbi.«

Že kar nekaj časa ni več mogoče spregledati dejstva, v kakšnem položaju se glede denarja nahaja kultura nasploh; v njenem okviru pa knjižničarstvo zavzema eno od zadnjih mest. Knjižničarstvo, ki je del infrastrukture znanstvenega, kulturnega, izobraževalnega in informacijsko-političnega procesa in zato tudi sestaven del razvoja za 21. stoletje, ostaja na robu zanimanja naše družbe. Zdi se, da je težko verjeti, da se z zanemarjanjem tega področja dela tudi ogromna gospodarska škoda, saj človek, ki ne bo bral, tudi ne bo sposoben inovativnega dela, njegova splošna izobrazbeno raven bo nizka.

O teh problemih in problemih knjižničarstva in knjige nasploh smo se pogovarjali z Mihaelo Mohar, direktorico naše knjižnice Jožeta Mazovca. Prav nič optimizma ni bilo v njenih besedah, saj je z grenkobo ugotavljala, da prav ta hip, ko bi morali storiti vse, da se potegnemo iz te krize, ravnamo tako, da uničujemo še to, kar imamo.

V prispevku, ki ga je pripravila koordinacija ljubljanskih splošnoizobraževalnih knjižnic in katerega podpisnik ste tudi vi, ste orisali nepopravljivo kulturno, izobraževalno, informacijsko in gospodarsko škodo, ki nastaja s takim odnosom do knjige.

Predlagali ste tudi nekatere ukrepe, ki bi jih bilo treba namudoma sprejeti, da bi se to stanje vsaj omililo. Kakšne pa razmere v tem trenutku so?

Ta prispevek je bil pravzaprav krik ob ugotovitvah, v kakšnem položaju se nahajamo. Začelo se je že leta 1970, ko je skupščina SR Slovenije sprejela dolgoročni načrt razvoja splošnoizobraževalnih knjižnic v naši republiki. Ta načrt je bil sicer dobro sestavljen, narobe pa je bilo to, da od tistega leta dalje ni bil izpeljan noben srednjeročni načrt zaradi neustrezne materialne podlage.

Leta 1982 je bil sprejet zakon o knjižničarstvu, ki je jasno določil, kakšna naj bo informativno knjižnična mreža v naši republiki. Gre za horizontalno in vertikalno povezavo, za povezavo vseh tipov knjižnic, vendar splošnoizobraževalne knjižnice ostajajo še vedno na ravni ljudskih in niso ne kadrovske, ne prostorske in tudi glede na knjižno zalogo sposobne uresničiti, kar je predvidel zakon. Leta 1984 je med 64 knjižnicami v Sloveniji le knjižnica v Postojni izpolnjevala vse pogoje. Danes v Ljubljani izpolnjujemo vsi skupaj le 48 odstotkov teh pogojev. Vseh sedemnajst let je bila torej ta dejavnost premalo stimulirana. Zdaj ne vidimo nobene druge rešitve, kot da pride do korenitih sprememb, recimo, da se knjige oprosti davkov...

Koliko knjig pa potemtakem še lahko kupite na leto?

Pazimo, da ohranimo vse naslove, zmanjšujemo pa število izvodov, vendar ob koncu leta bomo lahko kupili le polovico knjig, ki smo jih predvideli v planu. Obe kulturni skupnosti – republiška in mestna –, ki financirata nabavo knjig, imata zdaj zaradi presežkov blokiran račun in zdaj od njiju ne dobivamo nobenega denarja.

Kakšne bodo posledice zmanjšanja števila knjig?

Pravimo, da ima knjiga vzgojno, izobraževalno in zabavno nalogo. Ker ljudje zaradi visokih cen tudi sami vse manj kupujejo knjige, je pričakovati, da se bo že ob tako nizki bračni kulturi to stanje na slovenskem še poslabšalo. Posledice nevlaganja v ta del infrastrukture se bodo kazale v vse večji duhovni revščini. Pred desetimi leti je knjižnica Jožeta Mazovca pričela organizirati in na

domišljen način privabljeni mlade bralce.

Vse oblike knjižne in knjižnične vzgoje, in teh imamo na leto okoli 900 v naši knjižnici, so usmerjene k temu, da pritegnejo bralce; že pri otrocih želimo doseči, da jim knjiga postane potreba. Zdaj pa jim jemljemo to, kar smo jim včasih ponujali.

Kakšna se kaže prihodnost knjižnic Jožeta Mazovca?

Pred seboj vidimo le ostajanje na istem mestu. Za letos nam je bilo odobrenih nekaj investicijskih sredstev za nakup strojne opreme in za vzpostavitev infrastrukturne mreže. Tega denarja zdaj ni. Ko poudarjam strojno opremo bi rada spomnila na vse kataloge in izpise, ki jih v knjižnici imamo in ki jemljejo čas knjižničarjem, čeprav bi se ti rajši ukvarjali z otroci in odraslimi bralci.

Kako pa je vaše delo vrednoteno denarno?

Povedala bi kar tole: neka naša knjižničarka se je upokojila junija meseca, in sicer predčasno, s 30 let delovne dobe. Na mesec dobiva starih 12 milijonov, to je skoraj toliko kot zameteni osebni dohodek. To je vse, kar si je prislužila v teh letih službovanja. Kaj se dogaja z osebnimi dohodki v kulturi je znano, knjižničarstvo pa je tudi tu zadnje. Leta 1984 je kazalo, da se bo stanje normaliziralo, ker je bila velika akcija za izenačitev osebnih dohodkov v negospodarstvu z gospodarstvom. Letos smo jih od 18,5 odstotkov, kolikor bi jih lahko povečali ob polletju, zmogli le za 11 odstotkov, ker za več ni bilo denarja. Računi sisov v Ljubljani pa so ob tem blokirani.

D. J.

SPOŠTOVANI!

Želite več zasebnosti? Vas moti hrup s hodnika?

Novost v vašem stanovanju — pisarni — lokalni

DEKORATIVNO IN PRAKTIČNO

Izvajamo zvočno izolacijo —

tapetiranje vrat, v barvi po vaši želji.

PREMISLITE — pokličite nas na telefon 061/443-410

ZGANJAR — MONTAŽNE USLUGE — LJUBLJANA

● IZREDNA SEJA SKUPŠČINE SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA

IZJEMNO TEŽAK FINANČNI POLOŽAJ

Delegati obeh zborov skupščine skupnosti socialnega skrbstva so se v torek, 13. oktobra 1987, na izredno sklicani seji seznanili s kritičnim finančnim položajem socialnega skrbstva v Ljubljani.

Interventni zakoni in spremenljiva gibanja v gospodarstvu sta vnesla na področje družbenih dejavnosti negotovosti. Še vedno ni znana možna rast skupne porabe v letu 1987, začasno sprejeti plani pa niso več realni. V taki situaciji so se skupnosti socialnega skrbstva v Ljubljani znašle v izredni stiski. Zaradi velikega porasta potreb po družbeno-denarnih pomočeh, sredstva, ki so bila planirana za te namene, ne zadoščajo. Konec septembra 1987 so se vse občinske skupnosti znašle v likvidnostnih težavah, ne morejo nakazati denarnih pomoči in pokriti zapadlih faktur, kar pomeni, da socialno skrbstvo ne more več izvajati svoje zakonske obveznosti.

Delegati so na izredni seji ocenili, da je nujna takojšnja sanacija finančnega položaja v socialnem skrbstvu in sprejeli sklep, da se prispevna stopnja za socialno skrbstvo zviša z 0,75 % BOD na 0,93 % BOD s tem, da se znotraj skupne porabe opravi prerazporeditev sredstev in se gospodarstvo dodatno ne obremenjuje. Posebej so delegati bili razočarani in nejevoljni nad delovanjem delegatov v zvezni skupščini, ki so po hitrem postopku, brez, da bi se posvetovali z bazo in razmislili o posledicah, sprejeli zakon o izplačevanju pokojnin za nazaj. Posledice tega zakona bodo poleg posameznih upokojencev posebej prizadele socialno skrbstvo. Domovi upokojencev bodo za en mesec ostali brez dohodka, kar bo ob tako visokih cenah usodno za poslovanje domov.

Ali bo socialno skrbstvo v tej kritični finančni situaciji lahko zagotovilo sredstva za enomesečno oskrbo stanovančev domov? Kdo bo odgovarjal za posledice, se sprašujejo delegati?

S. B.

● Pokopališče v Polju

Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Žale zaključuje obnovenjska dela na pokopališču v Polju. Prenovljena in posodobljena bo mrliška vežica, uredili so tudi okolico pokopališča. Odlagališče smeti bo odslej samo ob glavnem vходу in obiskovalce pokopališča prosimo, da odlagajo smeti v zabojnik. Če bodo obiskovalci smeti odlagali ob stranskem vходу na Zadobrovski cesti, bo KPL TOZD Žale primoran vhod zapreti. Spoštujemo navodila, skrbimo za red in čisto okolje, ne parkirajmo na zelenicah!

Najpomembnejša naloga vseh pionirjev je učenje

V ponedeljek, 28. septembra 1987, smo imeli učenci OŠ Karla Destovnika Kajuha pionirsko konferenco ob počastitvi dneva pionirjev. Podobne konference so imeli pionirji tudi na drugih osnovnih šolah.

Konferenca se je pričela s kratko proslavo z recitacijami in glasbo. Ko je bila proslava končana, je delovno predsedstvo zasedlo svoja mesta in pričel se je sestanek. Najprej je bilo podano poročilo o delu PO v lanskem šolskem letu. Pionirji so poročali o sajenju dreves sprejemu kurirčev torbice, ki so jo pionirji predali tov. Smeletu, o natečaju »MIMLADI«, o veselih šoli in o obisku vojakov iz vojašnic. Beseda pa je tekla tudi o kulturnih obrambnih in naravoslovnih dnevih, o pohodih, ekskurzijah in drugem.

Izvolili so novo vodstvo PO. Povolitvah pasu nadaljevali so predlogi razrednih skupnosti o izboljšavi dela v letošnjem šolskem letu. Na konferenci je bil pohvaljen 6. g razred, ki je preteklo šolsko leto daroval denar od zbranega papirja ljubljanskemu živalskemu vrtu. Razred je prejel pohvalo, ki si jo je zaslužil, saj vsi vemo, v kakšnih težavah je naš živalski vrt in zato mu vsaka pomoč prav pride.

Sklenili so še, da je prva in hkrati najpomembnejša naloga vseh pionirjev UČENJE.

NATALIJA PANIČ, 7. a

V domu ZPM Moste-Polje v Zambratiji ni dolgčas

Zambratija, septembra. Kot vsako leto smo tudi letos obiskali otroški počitniški dom ZPM občine Ljubljana Moste-Polje v Zambratiji. Takoj smo opazili urejenost doma znotraj in zunaj, kjer so uredili novo fasado. Obnovljena je tudi plaža, tako da se otroci brezskrbno razdajajo sončnim žarkom in uživajo v toplem morju, v katerem je dno prekrito z mivko. Na vrtu počitniškega doma je postavljen tudi nekaj novih igral, tako da otrokom zares ni dolgčas.

Prve goste – cicibane je dom v Zambratiji sprejel že 31. maja, in se je v njem do 20. septembra zvrstilo 12 izmen predšolskih in šolskih otrok, v katerih skupinah sta vključeni tudi dve šoli v naravi (iz osnovne šole A. Jakhel–Zalog in osnovne šole II. grupe odredov iz Fužin). Iz naše občine je tako skupaj letovalo 1.450 otrok. Mimo tega pa so v domu letovali, kot vsako leto, tudi otroci (L) iz pobratenega mesta Karl Marx Stadt v DDR. Za otroke so skrbele vzgojiteljice in vzgojitelji, za učence v šoli v naravi pa njihovi učitelji. Precej vzgojiteljev je prvič obiskalo Zambratijo, a so s svojim vzgojno-izobraževalnim delom upravičile svoje poslanstvo. Otroci so se tako zares počutili kot doma, pri čemer velja tudi poudariti, da ni prišlo do nobenih hujših poškodb in nesreč. Seveda pa ne moremo, da ne bi omenili oseba doma na čelu z dolgoletnim upravnikom Milanom Ivanovičem, ki je zares poskrbelo, da je bilo v domu čisto in da otroci niso bili lačni in žejni. Z prehrabnimi izdelki dom že več let oskrbuje »Velepromet«, Trgo-Umag, »Mlinotest« iz Umaga in Ljubljanske Mlekarnе. Mimogrede, otroci so polizali čez 10.000 kom raznih sladoledov (lučke, korneti, lončki itd).

Tudi za prihodnje leto načrtuje ZPM Ljubljana Moste-Polje izboljšanje pogojev bivanja otrok v Zambratiji. Iz razgovora z upravnikom Milanom Ivanovičem smo se ponovno prepričali, da starši lahko popolnoma zaupajo svoje otroke organizatorju letovanja ZPM Moste-Polje, vzgojiteljem in pedagoškemu osebju, kakor tudi osebju doma in kuhinji, za katero že vrsto let skrbi neumorna Marjana Fujan. Majhno pripombo na račun staršev smo pa le slišali, češ, da včasih nekateri starši pozabijo na razglednico napisati ime in priimek svojega otroka! Napišejo le ime doma, kar pa ni dovolj, da bi pozdravčki prišli v prave roke...

TONE ŽIDAN

Jesen v Domu Ob sotočju 9

Jesen – v naravi življenja – v Domu – lepa – barvita – siva?

V naravi je jeseni najlepši pogled na gozd z listnatim drevjem. Listje vseh žarkih barv in njihov rahel šelest – pred odpadanjem.

Jesen v življenju je lepa, če je zdravje in tople, razumevaljoče okolje. Kakšna je jesen v Domu? V celoti le ni odvisna od delovanja uprave, tudi z našo voljo lahko vplivamo na njeno vsebino.

Naš dom stoji na kraju, odmaknjen od prometa, tako, da ne doživljamo tistega razgibanega življenja, ki se odvíja v Ljubljani, ko se prične šola in se odpro vrata gledališča, koncertnih dvoran in drugih ustanov.

Nismo pa popolnoma odtrgani od vsega. Nekateri smo obiskali razstavo »Narava – zdravje«. Z našim kombijem smo se odpeljali na Gospodarsko razstavišče. Gledali in poslušali smo vrvenje mladih in drugih obiskovalcev. Pritegnila nas je hala, kjer so bile na ogled ikebane, neveste in vse, kar spada k poroki. Tudi gobe in čebele so zanimale nekdanje nabiralece gob in ljubitelje čebelarstva. Na razstavi je bilo vsega dovolj. Stojnic kot na sejmu. Koliko paše za oči! Kupili smo samo dve vrečki dišavnice proti moljem.

Vesel jesenski dogodek je bil naš piknik; na prostoru med obema avlami, kjer največkrat same pet praznih klopi, so bile postavljene mize in sedeži tako, da so vsi udobno sedeli.

Prišli smo ob 10.30 s pesmijo in harmoniko, nanjo je igral naš ekokom. Med tem je fizioterapevt po

stavil pripravo za pečenje na žaru. Servirke so prinašale na mizo pecivo in pijačo. Ob 12. uri so pričeli servirati kosilo – razno dobro – in okusno meso na žaru. Največ smo popili soka, stila in slatine, tudi nekaj steklenic vina je bilo vmes.

Posebnost piknika je bila stojnica z našimi malimi izdelki. Kupovali smo jih v spomin na ta dan. Malo smo tudi zaplesali v spomin

na nekdanje čase. Žal vam ne morem pokazati vseh slik, na katerih smo ovekovčeni veseli in nasmejani. Ta mesec se nam obeta obisk pevskega zbora. Imeli bomo prijetno kulturno popoldne. Škoda je

tudi od nas in naše pripravljenosti za sodelovanje pri naporih, da se polepša enoličen vsakdan.

V septembru so se pričeli spet zbirati v knjižnici tisti, ki slabo vidijo in sami ne berejo, da jim delovna terapevtka iz dnevnikih časopisov prebere važne in zanimive domače in tuje dogodke.

Letošnje jesen je polepšan pogled z naših balkonov na okolje doma.

Ta mesec je bil urejen prostor pred Domom do parkirišča in pokopališkega zidu. Posadili so nekaj dreves in posejali travo. Ob naši sprehajalni poti pri vrtilkih je zasajena živa meja. Krajani imajo preko zemljišča urejeno pot. S to ureditvijo je dobilo okolje lepši videz. Vsem, ki so pomagali, da se je to uredilo – velika zahvala!

Upam le, da ne bodo taki, ki nimajo oči za lepo okolje, pokončali žive meje. Nekateri odvajajo komaj zasajene mladice in hodijo skozi – tudi s samokolnico so že vozili skozi mejo.

Po Mostah se širijo razne govornice o Domu, ki napihujejo probleme. Res pa je v službi premalo negoval in se pritožujemo zaradi neredne nege. Pa še to! Pokojnine za nazaj: oskrbnina v Domu se plačuje vnaprej!

Pa dovolj za enkrat! Zaključujem v upanju na boljše čase.

MARIJA DELKIN

ŠTEPANJSKO NASELJE

Zahvala

V uredništvu se je ogasila Jožica Polik iz Štepanjskega naselja z veliko željo po javni zahvali v Naši skupnosti. Njen mož je 90-odstotni vojni invalid in zato pri njegovi oskrbi sama ne zmore vedno vsega. Za nesebično in ljubeznivo pomoč se zahvaljuje občinskemu odboru ZZB NOV Lj. Moste-Polje, Lučki Zupančičevi in dr. Jakopiču.

SERVIS »NOVEL«

ROLETE · SENCILA

Ce zelite, da vam popravim rolete ali zaluzije vseh vrst, ali ce zelite izdelavo novih, poklicite na

☎ 061-483-829

ROLETE · SENCILA

NOVINEC ANTON, Lj. Polje cesta VI/26